

Blaženka Kovač Carić

Kazališna čarobnica

(fragment izlaganja)

Njezin glumac bio je kompletan. Glumac osviještenog tijela i glasa. Tijelo nije neki višak, nego alat kojim se iskazuje i koji pokazuje.

Ivica Boban diplomirala je glumu na Akademiji dramske umjetnosti, ali je završila i Školu za ritmiku i ples Ane Maletić. To bavljenje tijelom i plesom zauvijek je obilježilo njezino poimanje teatra. Ona je oduvijek um i tijelo, glas i pokret promišljala u njihovu neraskidivom jedinstvu, unatoč vremenima u kojima ih se nastojalo segmentirano promatrati. Pokret i oslobođeno tijelo preduvjeti su njezine metode formiranja glumačke ličnosti koja predstavlja jedinstvo tjelesne, emocionalne i mentalne osobnosti svakog pojedinog studenta.

Tjelesnu ekspresiju kako ju je promišljala Ivica Boban prepoznao je najprije Branko Gavella, zatim profesori Georgij Paro i Božidar Viočić. Ići počinje raditi na Akademiji; najprije kao asistentica, a onda i kao profesorica scenskog pokreta. Jednom mi je prilikom prof. Viočić rekao da otkad je radio s Ići kao suradnicom za scenski pokret, više nikad nije radio bez „ritmičarke“. Naime, škola suvremenog plesa tada se zvala Škola za ritmiku i ples. Pokret je bio prepoznat i to ne samo kao niz formalnih koraka koji čine koreografski broj unutar neke predstave, nego kao izvor iz kojeg će proizaći nove kazališne ideje i prije svega organsko izvođačko tijelo.

Moj prvi susret s Ićicom Boban dogodio se kroz predstavu *Pozdravi* koja je nastala 1970-ih. Bila sam tada srednjoškolka i pohađala školu suvremenog plesa (današnja

Škola suvremenog plesa Ane Maletić). Mladen Vasary i Željko Vukmirica koji su igrali u *Pozdravima* za mene su bili potpuni živi glumci, čija se tijela kreću, govore, osvajaju prostor. Njezin glumac bio je kompletan. Glumac osviještenog tijela i glasa. Tijelo nije neki višak, nego alat kojim se iskazuje i koji pokazuje. Osjećao si se dijelom te njihove igre. Otkrila sam: to je bilo to. Tu sam čaroliju i dalje htjela gledati.

Kasnije susrećem Ići na radionicama Lindsaya Kempa, Sandre Mladenović i drugih pedagoga i umjetnika, koje su bile organizirane za plesače i glumce. Viđam je na svim plesnim predstavama. Onda dolazi Univerzija 1980-ih gdje smo i radile zajedno. Ali to je bio veliki kaos, tvornica, stotine ljudi koje je trebalo organizirati po prostoru stadiona... Nije bilo ni prostora, ni vremena za istraživanje. Nakon što sam prestala plesati, dolazi poziv da radim scenski pokret za njezinu predstavu *Nevjesta od vjetra* Slobodana Šnajdera u HNK-u Zagreb. Tu zapravo započinje naše putovanje i proces mog učenja od Ići. Dok radi, totalno je „unutra“ i tu vanjski svijet više nema pristupa. Moram priznati da me to frustriralo u početku jer nisam dobivala povratnu informaciju o svome radu. Tek kad odeš na prvu kavu nakon premijere, čuješ njezine komentare. Ona nikad otvoreno ne poučava i ne dijeli savjete. Samo ostavlja vrata otvorena. Kreneš s njom na putova-

nje i ne znaš kamo će te to odvesti. Postaješ pravi suputnik. Igraš se, kreiraš... I znaš: ako te ponovo zove, zadovoljna je.

Na samom početku naše suradnje trebala sam napraviti jedan ples s glumicom Anom Begić. Ja sam, naravno, uzela glazbu, prebrojala taktove, koreografirala i naučila Anu. Onda je došla Ići, pogledala i rekla: „Dobro, a sad sve to, Ana, probaj iz sebe.“ Naučila sam lekciju. Raditi iz glumca, a ne za glumca. Glumcu moraš pomoći, voditi ga da pronade u sebi ono što želiš. Tako sam počela onda i graditi, uz njezino mentorstvo, svoju pedagošku metodu. Prilagodila sam *relache* tehniku glumcima. Prvo sam radila *relache* kao plesni pedagog. Ići je to prepoznala, razgovarale smo, poklonila mi je nekoliko knjiga, a među njima je bila knjiga Bonnie Bainbridge Cohen *Body Mind Centering* gdje sam pronašla podršku i teorijsku podlogu tehnici koju sam koristila i otuda krenula u novo istraživanje jedinstvenosti tijela i uma. Kad bismo zajedno radile na satu, uvijek bismo se nadopunjavale: jedna bi krenula druga završila. Ja bih, na primjer, započela neku sasvim fizičku vježbu koju bi Ići transponirala u glumačko. I to je bilo jako uzbudljivo, inventivno. Otvarale su se odjednom velike mogućnosti stvaranja.

Ići na Akademiji osniva Katedru za scenski pokret koja postaje mali laboratorij u kojem ona poučava pedagogiju

za pedagoge: dolazi najprije Mare Sesardić, pa Ksenija Zec, Mladen Vasary, ja, Pravdan Devlahović, Saša Božić, Maja Marjančić. Nevidljivo nas je mentorirala, osvještavala nam ono što je dobro i razgovarala o onome što naprosto nije ulazilo u sferu glumačke pedagogije.

I za kraj: nedavno sam radila jednu radionicu s velikim Božidarom Bobanom. Bio je zaigran, pun energije, nešto je mladoliko isijavalo iz njega. Na kraju radionice mi je rekao: Lijepo radite, gdje ste to naučili?“. „Pa, gdje? Bolje rečeno od koga. Od jedne kazališne čarobnice, od žene s kojom živite“, odgovorila sam.